

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Regale Sacerdotium Romano Pontifici Assertum

Sfondrati, Celestino

[Sankt Gallen], 1684

Observationes & Quæstiones super Libro Regalis Sacerdotii, cum adjunctis
Responsis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63125](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63125)

Observationes & Quæstiones
super Libro Regalis Sacerdotii, cum adjunctis
Responsis.

I.

Ag. 80. habentur hæc verba; *Demus Papam terminos egressum*: Hic loquendi modus non decebat, cum in causa Regaliæ summus Pontifex nullo modo sit terminos prætergressus.

R. Hæ & similes locutiones, propositionem conditionatam & hypotheticam efficiunt, & hunc sensum reddunt: *Etiamsi Papa terminos egressus esset &c.* Quo loquendi modo hypothetico non tantum nihil asseritur, sed etiam impossibilitas sæpe supponitur, & tantum ostenditur, unum ex alio sequi, vel non sequi. Sicut ergo qui diceret: *Si bos volaret, non ergo ideo esset aquila*; nil falsi assereret: & S. Paulus cum dixit: *etiamsi Angelus aliud evangelizaverit, anathema sit*; nihil dixit, quod reverentiam læderet Angelo debitam; ita & in præsentis casu seu propositione. Et hujusmodi locutiones etiam in scholastica Theologia & Philosophia, ubi tamen exactissimè loquimur, frequentes sunt.

II. Pag. 84. habentur hæc verba: *Aulamque Romanam nec facti memoria deseret, nec facilitas vindicandi*; cum tamen vindicta soli DEO relinquenda sit.

R. Vindicta est duplex, privata, & publica, quæ videlicet sumitur à Persona in officio constitutâ, & Reipublicæ præpositâ; & hæc vindicta non solum licita est, sed etiam actus virtutis pertinens ad justitiam, ut eleganter more suo docet S. Thomas 2. 2. q. 108. in quo sensu S. Petrus loquitur cum dicit: *Subjuncti estote Ducibus, tanquam à DEO missis ad vindictam malefactorum.* In prædicto igitur loco sermo est de vindicta publica, non privata. Quamquam ea est summorum Pontificum animi magnitudo, ut remedia, non vindictam quærant; hæc enim inter pares, non inter summos locum habet, nec à magnis Principibus magis injuriæ quàm contemptu vindicantur; nec du-

F f f

bitan-

❁ ❁ ❁

bitandum; Patres Societatis Professionis suæ memores & exemplorum, quæ in suis majoribus adhæc usque tempora receperunt, paucorum culpas redempturos causâ veritatis susceptâ; præsertim cum tot aliorum exemplis incitentur; quis enim credat, eos tantâ eloquentiæ & eruditionis laude hæcenus florentes, silentium servaturos toto orbe loquentes cessant ut velocius currant; & jam initia videmus in libris à P. Pallavicino pro Pontificis Primatu egregiè scriptis, ut proin non de vindicta, sed præmiis cogitandum sit.

III. Pag. 7. hæc habentur: *Sub Henrico Magno definitum est, jus Regaliæ esse universale, & ad omnes pertinere*; ubi non videtur posse dici definitum, quod intercedentibus Episcopis nunquam transiit in sententiam definitam & publicam, & conceptum decretum ad 60. annos fuit suppressum.

R. Verum omnino est, sententiam sub Henrico Magno latam non transisse in rem judicatam, nec executioni datam, ideoque nec definitam fuisse.

IV. Pag. 43. de jure Regaliæ dicitur: *vix aliud in Historia Ecclesiastica obscurius occurrere, in tot Canonibus & Decretis Conciliorum aliter semper, aliterq; statuentium*. Et tamen nunquam videtur in Canonibus Conciliorum fuisse diversum spiritum, sed potius ex Conciliis, præsertim Gallicis, probari potest, fuisse semper unum eundemque spiritum reddendi Ecclesias liberas ab invasione Principum Laicorum, licet aliquando toleratus sit abusus.

R. Verum est, unum eundemque Spiritum omnibus Conciliis & Canonum conditoribus adfuisse; cui tamen unitati non videtur obfistere, quod diversis temporibus aliæ & diversæ leges conditæ fuerint, jus enim humanum pro hominum temporumque conditione variatur, illa sa unitate spiritus, quæ potius ex fine spectanda est, quam ex mediis, quæ varia & subinde, contraria sunt. Quam multæ leges humanæ abrogatæ, quam multæ recens conditæ sunt, abrogatis contrariæ? Idem in forma Electionum contigisse videtur, quæ mutata frequenter sunt, nec aliud in præcitato loco dictum est.

V. Pag. 69. *Primis Ecclesiæ temporibus non alii Episcopis proventus erant, quam Fidelium oblationes, decimæq; Constantinus lege lata &c.* Adcertum est Ecclesias ante Constantinum Magnum habuisse bona immobilia, quæ à Tyrannis ablata, à Constantino jussa sunt restitui, ut constat ex Epistola ad Annolinum; non videtur ergo dici posse, quod Clerus quotidianis oblationibus & decimis tantum sustentaretur.

R. Non

22. Non negat auctor etiam ante Constantinum aliqua Ecclesiis & Episcopis bona immobilia fuisse; sed pauca ea erant, nec ulla exstabat lex, quâ Christianis permitterentur donati: imò prohibebantur. Nec mirum ab Ethnicis Imperatoribus prohibitum id esse, cum postea etiam aliqui ex Principibus Christianis id prohibuerint, quod Hieronymus deplorat *Epist. ad Nepotianum*. Primus ergo Constantinus legem tulit, quâ id liceret. Et ita etiam docet de Marca *lib. 8. n. 1.* & Glossa in *Legem primam eodem de SS. Ecclesiis*. Nec aliud intendebat auctor.

VI. Dicit ibidem de *Clodoveo, Pipino, & Carolo Magno*, quòd *integras Provincias, imò Regna Ecclesiis donaverint*. Quod nimium videtur, & hyperbolem lapit.

R. Nihil ibi dictum per exaggerationem, ex verbis Diplomatum patebit, quorum verba recitabimus. Diplomata Ludovici anno 817. hæc habent: *Ego Ludovicus statuo & concedo per hoc pactum confirmationis nostræ tibi beato Petro Civitatem Romanam cum Ducatu suo, montanis & maritimis littoribus, & portibus &c. nec non Exarchatum Ravennatensem, hoc est, Civitatem Ravennam & Æmiliam &c. Eodem modo territorium Sabinense, Insulas Corsicam & Sardiniam, & Siciliam sub integritate cum omnibus littoribus &c. Insuper Campaniam, Capuam, Patrimonium Beneventanum & Salernitanum, Calabriam inferiorem & superiorem, & Patrimonium Neapolitanum*. Vide Baronium ad annum 817. Exarchatus autem & Pentapolistres Provincias complectebantur, videl. Flaminiam, Æmiliam, & Picenum; Civitates verò novem & viginti, inter quas præcipuæ Ravenna, Bononia, Ferraria, Ariminum, Ancona, & Urbinum; addit Anonymus illius temporis Scriptor etiam Venetiarum, & Istriæ Provincias, Ducatum Mantuanum &c. Vide historiam *Josephi Cantelii* Parisiis impressam fol. 210. Ex quibus colligere est, cum dixit integras Provincias & Regna à Carolo, Pipino, & Ludovico, ac successoribus donata, nihil exaggerationi datum. Clodoveus non Provincias quidem & Regna, sed alia & ingentia dona Ecclesiis dedisse legere est apud Spondanum ad *Annum 514.*

VII. *Pag. 91.* dicitur: *Propositiones, quas Episcopi Parisiis congregati ediderunt, necdum in Ecclesia damnatas esse*. Quod videtur contradicere iis, quæ alibi auctor dicit, præsertim *pag. 100.* ubi:

Ffff 2

Hanc

Hanc sententiam tanquam Divinis Litteris expressam, & præsertim à sacris Canonibus sanctisque, universalibus Conciliis assertam, omnino retinendam esse. Quid ergo huic sententiæ deest, ut ad fidem censeatur pertinere, & contraria ad perfidiam?

R. Propositiones Parisiis editas necdum hæresis damnandas esse, apud Theologos passim videre est, & nominatim apud Bellarminum, qui licet temerarias & erroneas reputet, hæresis tamen excusat, quippe à nullo fumorum Pontificum, aut Concilio universalium expressè, & ex proposito ac causâ discussâ damnatas: quamvis enim Concilium Lateranense ultimum clarè loquatur; quid tamen Concilio Lateranensi opponi soleat, apud eundem Bellarminum videre est. Et reverà sicut dici solet, hosti fugienti pontem sternendum esse; ita ego censui Gallis effugium aliquod semper aperiendum, ut aliquando honestè possint receptui canere, quod non fieret, si temel hæresis damnarentur; idque à S. Augustino egregiè etiam observatum est in libris de correptione & gratiâ, & contra errores Cypriani.

Quòd verò alibi, & aliquoties innuam, eas Propositiones hæresin sapere; sciendum est, aliquam Propositionem duplici modo hæreticam dici posse: I. *formaliter & immediate*. Quia videl. à summis Pontificibus, vel Conciliis universalibus, expressè & causâ cognitâ damnata est, & qui talem propositionem contumaciter defendunt, verè ac propriè hæretici sunt. II. Potest Propositio aliqua dici de fide, & ei contraria esse hæretica *argutivè & mediatè*; quia licet non sit immediate in SS. Scripturis revelata, aut à S. Pontificibus vel Conciliis universalibus expressè, & causâ cognitâ decisa aut damnata; per bonum tamen discursum ex revelatis & decisis deduci potest, & qui talem Propositionem negat, temerarius propriè dicitur; & hoc secundo modo loquitur Auctor, cum Propositiones Parisienses perstringit, solentque Theologi Scholastici passim ita loqui; crescit verò decrescitque temeritas, prout principia, ex quibus Conclusio deducitur, magis aut minus certa sunt. Illud verum est, loca S. Scripturæ adeò perspicua esse, & consensum Patrum ac Conciliorum, præinque Ecclesiæ adeò constantem & uniformem contra Propositiones Parisienses, (ut videre est apud Eminentissimum Aguirre, quo revera nemo solidius de hoc argumento scripsit, nec credo aliquid amplius superesse, quod dici scribique post illud possit,)

ut om-

ut omninò credam, nullam unquam Propositionem propiùs hæresim
fuisse.

VIII. Pag. 139. de Regibus Gallia hæc habentur : *Accedebat jam à tempore D. Augustini vulgatum inter Patres vaticinium : Francorum Regnum perpetuum fore. Meminitque Augustinus hujus vaticinii in libello de Antichristo &c.* Sed hic libellus non est Augustini, sed potius Rabani Mauri. Similia hinc inde Apocrypha miscere videtur.

R. Libellus de Antichristo revera non est Augustini, ut benè notatum est, & Bellarminus, Lovanientes, Erasmus aliique observant. Cæterùm de perpetuitate Gallici Imperii ob beneficia in Ecclesiam collata; & Saracenis à Gallis debellandis, fuisse Patrum sententiam & vaticinia, videre est in citato libello Rabani, & ex Luitprando in revelatione legationis suæcujus, etiam meminit Spondanus ad annum 963. n. 5. Quæ de Apocryphis dicuntur, notandum est, in libro primo Regalis Sacerdotii aliquorum testimonia recitari, præsertim Pontificum primorum, trium aut quatuor sæculorum, quæ licet aliis scriptoribus eruditi adscribant, sunt tamen magnæ autoritatis, & causam validè confirmant; nam & Gemmarii lapillos magni pretii auro argentoque illigant, metallo infra gemmas, nec tamen vili. Exempla sunt; primò, citavit author aliquoties Epistolas primorum Pontificum, quas plerique Eruditorum supposititias esse censent, ob rationes quas Marca producit lib. 3. c. 5. §. 1. eas tamen nihil falsi continere, sed constatas esse ex antiquorum Patrum scriptis, Canonibus Conciliorum, & sacris Scripturis ipsi Galli fatentur; nam de Marca Archiepiscopus Parisiensis ita loquitur: *has Epistolas ex sententiis & verbis legum, Canonum antiquorum, & SS. PP. qui quarto sæculo floruerunt, concinnatas esse constat* Et hinc tempore Isidori Peccatoris luci datas suscepit omnis Hispania, & ad hoc usque sæculum cum Hincmaro Rhemensis omnis Gallia venerata est. Id ipsum fatetur Emanuel Schelstrate in antiquitate illustrata à fol. 439.

Secundò; citavit Auctor secundam Romanam synodum sub Silvero Pontifice, quam etiam citarunt Adrianus primus in Capitularibus c. 72. Luitprandus Ticinensis de Vita Pontificum, Nicolaus Papa Epist. ad Michaelem Imperatorem, Ivo Carnotensis, & Bellarminus lib. 2. de Conciliis c. 17. Quamvis verò hanc synodum supposititiam esse plerique credant, Christianus tamen Lupus benè advertit parte 4. ad Canonem 19. confictorem hujus synodi fuisse omnino Catholi-

cum, & vixisse octavo sæculo, ideoque juxta communem sui temporis sententiam locutum esse, *vide Schelstrate fol. 478.*

Tertio: citavit auctor Canones Arabicos Concilii Nicæni, qui licet à multis impugnentur, desumpti tamen sunt ex Codicibus Arabicis, Chaldaicis, Ægyptiacis, Æthiopicis, & Syriacis, quorum exemplaria, & editiones in Bibliotheca Vaticana Romæ exstant, suntque opus antiquissimum; & hæc collectio Canonum Arabicorum conflata est non solum ex vulgari Canonibus Nicænis, sed etiam ex actis ejusdem Concilii; quæ causa fuit multis errandi, cum Canones Arabicos expungi voluere; sed eos retinendos esse, patet tum ex dictis, tum ex aliis multis, quæ videri sunt apud Abrahamum Ecchelensem Maronitam, & Franciscum Turrianum, aliosque. Ex his aliisque constat, testimonia ab authore recitata magni ponderis esse, & ex sensu antiquitatis; quæ si nolis inter gemmas referre, auri tamen pretium merentur. Sed quidquid de his sit, alia extant ab authore citata, & ab omnibus receptissima Patrum & Conciliorum testimonia, quæ, etiamsi alia absint, Romani Pontificis prerogativas plus satis ostendunt.

IX. Pag. 285. dicitur de Lateranensi Concilio, *auctoritatem Papæ supra Concilium in eo expressè definitum esse*: Sed hoc non videtur expressè illic definiri, sed quasi per accidens.

R. Cum auctor dicit, auctoritatem Papæ supra Concilium in Concilio Lateranensi definitum esse, non loquitur de definitione Dogmatica, sed doctrinali, & quæ sine temeritate negari non potest; quo etiam modo Bellarmus loquitur *de Conciliis c. 17. lib. 2. ubi: Concilium Lateranense ultimum dixerit & ex professo docuit Pontificem esse super omnia Concilia; & reprobavit contrarium decretum Concilii Basileensis.* Ibidem error typographi contigit, qui pro Concilio Constantiensi posuit Concilium Constantinopolitanum.

X. Pag. 298. Citatur Agathonis Epistola, quasi pro infallibilitate summi Pontificis explicet textum Lucæ: *Pro te rogavi Petre &c.*

R. Epistola Agathonis dogmatica in sexta universali synodo recitata, & instar oraculi accepta, *actione quarta* ita sonat: *Apostolica Christi Ecclesia, quæ à tramite Apostolica traditionis nunquam errasse probabitur, nec hæreticis novitatibus depravata succubuit, sed ut ab exordio fidei Christianæ percepit ab auctoribus suis Apostolorum Christi Principibus, illibata sine tenus permanet, secundum ipsius Domini pollicitationem, cum dicit: Petre, ego pro te rogavi, ut non deficiat fides tua; consideret itaq; vestra Clementia, quoniam Dominus omnium, qui fidem*
Petri

✱

Petri non defecturam promisit confirmare Fratres suos admonuit, quod Apostolicos Pontifices mea exiguitatis Prædecessores &c.

XII. Pag. 309. citatur Decretum Julii primi ex Epist. 2. ad Orientales; quæ supposititia est.

R. Epistola 2. Julii ab omnibus ferè eruditis pro supposititia habetur; quamvis tamen Julii non sit quoad substantiam, nihil discordat ab aliis Sanctorum Patrum legitimis testimoniis; nam idem Julius in Epistola tertia ad Orientales, quæ omnium consensu legitima est, & citatur à S. Athanasio *Apologia* 2. ita loquitur: *An ignari estis hanc consuetudinem esse, ut primum nobis scribatur, ut hinc quod iustum est, definiri posset, quapropter si huiusmodi suspicio in Episcopum concepta fuerat, ad nostram Ecclesiam referri oportuit. Nunc autem nos, quos certiores minime fecerunt, postquam iam egerint, quod libuit, suffragatores sua damnationis, cui non interfuimus, esse volunt; non ita se habent Pauli ordinationes, non ita Patres docuerunt, sed fastus iste & novum studium est.* Et Symmachus in tertia synodo Romana, & in libello Enodii, qui habetur Tomo 2. Conciliorum: *Legistis insanissimi aliquando præter Apostolici apicis sanctionem aliquid constitutum, & non de majoribus negotiis præfata Sedis arbitrio fuisse servatum? S. Leo Epist. 55. ad Pulcheriam: Consensiones Episcoporum Nicæni Concilii Regulis repugnantes in irritum mittimus, & per Auctoritatem Beati Petri generali Definitione cassamus.* Et S. Gregorius lib. 4. Epist. 34. *Acta illius synodi, (videlicet Ariminensis,) Sede contradicente Apostolica soluta sunt.* Verba tertiæ Synodi Romanæ sub Symmacho hæc sunt: *Quod in Apostolica Sede non existente Præsule, qui merito Beati Petri per universum orbem primatum obtinens Sacerdotii, Statutis synodalibus consuevit tribuere firmitatem, presumptum fuisse cognoscitur, viribus carere dubium non est.* Ex quibus palam est,

Epistolam secundam Julii Pontificis, etsi Julio falsò adscribatur, quoad substantiam tamen omninò cum legitimis documentis convenire.

FINIS.

FINIS

